

V Bruseli 28. mája 2021
(OR. en)

9292/21

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0243(COD)**

CADREFIN 267	COAFR 141
POLGEN 85	COASI 77
FIN 403	CORLX 287
CODEC 793	COHOM 93
ACP 49	ECOFIN 545
COEST 119	ASIM 35
MAMA 91	MIGR 102
DEVGEN 109	ATO 40
COLAC 40	PE 57

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. mája 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2021) 267 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Nástroji susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na roky 2021 – 2027

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2021) 267 final.

Príloha: COM(2021) 267 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 27. 5. 2021
COM(2021) 267 final

2018/0243 (COD)

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

**pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Nástroji susedstva
a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na roky 2021 – 2027**

(Text s významom pre EHP)

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

**pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Nástroji susedstva
a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na roky 2021 – 2027**

(Text s významom pre EHP)

1. CHRONOLÓGIA

Dátum predloženia návrhu Európskemu parlamentu a Rade [dokument COM(2018) 460 final – 2018/0243 (COD)]	14. júna 2018
Dátum dohody Výboru stálych predstaviteľov o čiastočnom mandáte na rokovanie	12. júna 2019
Dátum dohody Výboru stálych predstaviteľov o doplnenom čiastočnom mandáte na rokovanie	25. septembra 2019
Dátum prvého trialógu	23. októbra 2019
Dátum dohody Výboru stálych predstaviteľov o doplnenom čiastočnom mandáte na rokovanie	27. novembra 2019
Dátum pozície Európskeho parlamentu (správa)	27. marca 2019
Dátum druhého trialógu	5. decembra 2019
Dátum tretieho trialógu	20. februára 2020
Dátum štvrtého trialógu	11. júna 2020
Dátum dohody Výboru stálych predstaviteľov o doplnenom čiastočnom mandáte na rokovanie	18. septembra 2020
Dátum piateho trialógu	2. októbra 2020
Dátum šiesteho trialógu	20. novembra 2020
Dátum siedmeho (záverečného) trialógu	15. decembra 2020
Dátum politickej dohody vo Výbore stálych predstaviteľov	17. marca 2021
Dátum hlasovania výborov Európskeho parlamentu AFET a DEVE o schválení kompromisnej dohody	19. marca 2021

2. CIEĽ NÁVRHU KOMISIE

Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa je kľúčovou zložkou súboru nástrojov Únie na spoluprácu s jej bezprostredným susedstvom a svetom v rámci viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027.

Návrh sa týka výdavkového nástroja na podporu a presadzovanie hodnôt a záujmov Únie na celom svete so zámerom sledovať ciele a uplatňovať zásady jej vonkajšej činnosti, ako sa stanovuje v článku 3 ods. 5 a článkoch 8 a 21 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

Nariadenie o NDICI – Globálna Európa sa bude vzťahovať na opatrenia, na ktoré sa predtým vzťahovalo 11 rôznych nariadení¹, čím sa zvýši súdržnosť a konzistentnosť vonkajšej činnosti Únie. Je súčasťou rozpočtu EÚ a súlad s nariadením o rozpočtových pravidlách zabezpečí rovnaké podmienky, keďže sa v ňom stanovuje spoločný súbor pravidiel a jednoduchšie, transparentnejšie a pružnejšie pravidlá týkajúce sa fondov EÚ. Prispeje k zníženiu chudoby a v dlhodobom horizonte k jej odstráneniu, ku konsolidácii, k podpore a presadzovaniu demokracie, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv, udržateľnému rozvoju, boju proti zmene klímy, ako aj k riešeniu neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania vrátane ich základných príčin. Prispeje aj k podpore multilateralizmu, plneniu medzinárodných záväzkov a cieľov, ku ktorým sa Únia zaviazala, a najmä cieľov udržateľného rozvoja, Agendy 2030 a Parížskej dohody. Bude podporovať silnejšie partnerstvá s tretími krajinami, ako aj s európskym susedstvom, založené na vzájomných záujmoch a zodpovednosti s cieľom podporiť stabilizáciu, dobrú správu vecí verejných a budovanie odolnosti.

Nariadenie má tieto špecifické ciele:

- a) podporovať a posilňovať dialóg a spoluprácu s tretími krajinami a regiónmi v susedstve, subsaharskej Afrike, Ázii a Tichomorí a v Severnej a Južnej Amerike a Karibiku;
- b) rozvíjať osobitné posilnené partnerstvá a posilnenú politickú spoluprácu s európskym susedstvom, založené na spolupráci, mieri a stabilite a spoločnom záväzku k univerzálnym hodnotám demokracie, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv, a zamerať sa na prehĺbenú a udržateľnú demokraciu a postupnú sociálno-ekonomickú integráciu, ako aj medziľudské kontakty;
- c) na celosvetovej úrovni:
 - chrániť, presadzovať a podporovať ľudské práva vrátane rodovej rovnosti a ochrany obhajcov ľudských práv, a to aj za najzložitejších okolností a v najnalichavejších situáciách, demokraciu a právny štát vrátane mechanizmov zodpovednosti,
 - podporovať organizácie občianskej spoločnosti,
 - podporovať stabilitu a mier, predchádzať konfliktom, a tým prispievať k ochrane civilného obyvateľstva,
 - riešiť ďalšie globálne výzvy, ako je zmena klímy, ochrana biodiverzity a životného prostredia, ako aj migrácia a mobilita;

¹ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014, (EÚ) č. 232/2014, (EÚ) č. 233/2014, (EÚ) č. 234/2014, (EÚ) č. 235/2014, (EÚ) č. 236/2014 a (EÚ) 2017/1601, rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ, nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 480/2009, (Euratom) č. 237/2014 a (EÚ) 2015/322 a vnútorná dohoda o 11. Európskom rozvojovom fonde (ERF).

d) rýchlo reagovať na: krízové situácie, nestabilitu a konflikty vrátane tých, ktoré môžu byť dôsledkom migračných tokov a núteného vysídľovania, a hybridné hrozby; výzvy v oblasti odolnosti vrátane prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou a prepojenie humanitárnej pomoci a rozvojovej činnosti a na potreby a priority zahraničnej politiky Únie.

Dohodnuté celkové finančné krytie je 79,462 miliardy EUR (v bežných cenách).

3. PRIPOMIENKY K POZÍCII RADY

Pozícia Rady plne odráža dohodu dosiahnutú v rámci trialógov. Najdôležitejšie zmeny, ktoré zaviedla v porovnaní s návrhom Komisie, zahŕňajú:

– *Pokiaľ ide o rozpočet:*

- upravený rozpočet pre nástroj a jeho zložky v súlade so závermi Rady Európskej únie z júla 2020 a s pomernou úpravou súm, ktoré nie sú výslovné rozčlenené v záveroch,
- strop pre opatrenia zamerané na budovanie kapacít vojenských aktérov na podporu rozvoja a bezpečnosti pre rozvoj vo výške 270 miliónov EUR,
- orientačná suma 1 800 miliónov EUR na program Erasmus,
- možnosť venovať až 25 % tematického programu pre ľudské práva a demokraciu na volebné pozorovateľské misie,
- orientačná suma vo výške najmenej 500 miliónov EUR pre Tichomorie a najmenej 800 miliónov EUR pre Karibik v rámci príslušných geografických balíkov,
- orientačná suma vo výške najmenej 500 miliónov EUR pre miestne orgány v rámci geografických programov,
- dodatočné finančné prostriedky zaručené z rezervy na vznikajúce výzvy a priority pre tematické programy v oblasti ľudských práv a demokracie (200 miliónov EUR), organizácií občianskej spoločnosti (200 miliónov EUR) a globálnych výziev (600 miliónov EUR).

– *Pokiaľ ide o prvky riadenia nariadenia:*

- dodatočné delegované akty s cieľom upraviť sumu a strop tvorby rezerv pre záruku pre vonkajšiu činnosť a upraviť strop pre budovanie kapacít pre rozvoj a bezpečnosti pre rozvoj,
- dodatočný delegovaný akt na vymedzenie geografických programov, ktorý sa má prijať v roku 2021 a ktorý sa vzťahuje na:
 - špecifické ciele a prioritné oblasti spolupráce vyplývajúce zo spoločných oblastí spolupráce vrátane stanovenia priorít v prílohe II podľa jednotlivých subregiónov,
 - subregióny sú tieto: južné susedstvo, východné susedstvo, západná Afrika, východná a stredná Afrika, južná Afrika a Indický oceán, Blízky východ, Stredná Ázia, južná Ázia, severná a juhovýchodná Ázia, Tichomorie, Severná a Južná Amerika a Karibik,

- tematické ciele pre geografický pilier podľa prílohy IV bodu 1 písm. b) DCI,
- finančné prostriedky pre západnú Afriku, východnú a strednú Afriku, južnú Afriku a Indický oceán,
- povinné preskúmanie delegovaného aktu v polovici obdobia s cieľom vymedziť geografické programy,
- odôvodnenie o pozastavení pomoci v prípadoch zhoršenia demokracie a právneho štátu,
- odkaz na dodržiavanie dohovorov o normách jadrovej bezpečnosti ako zásady programovania,
- povinné preskúmanie programových dokumentov v polovici obdobia,
- odkaz na možnosť vytvorenia celoafrického programu a programu pre Afriku, Karibik a Tichomorje.
- *Pokiaľ ide o migráciu:*
 - úroveň cieľa výdavkov „orientačne 10 %“,
 - odkaz na skutočnosť, že opatrenia súvisiace s migráciou by mali prispieť k účinnému vykonávaniu dohôd a dialógov EÚ o migrácii s tretími krajinami prostredníctvom podpory spolupráce založenej na flexibilnom stimulačnom prístupe a podporenej koordináčnym mechanizmom.
- *Pokiaľ ide o susedstvo:*
 - zachovať existujúce znenie nástroja európskeho susedstva o prístupe založenom na stimuloch,
 - stanoviť podiel finančného krytia susedstva, ktorý možno orientačne prideliť na cezhraničnú spoluprácu, na úroveň „až do 5 %“.
- *Pokiaľ ide o iné ako uvedené ciele výdavkov:*
 - zvýšiť cieľ výdavkov na oficiálnu rozvojovú pomoc aspoň na 93 %,
 - zvýšiť cieľ výdavkov na opatrenia v oblasti klímy na 30 %,
 - vložiť „aspoň“ pred cieľ výdavkov vo výške 20 % výdavkov na oficiálnu rozvojovú pomoc na ľudský rozvoj a sociálne začlenenie,
 - doplniť odkaz na príspevok k cieľu výdavkov VFR vo výške 10 % na ciele v oblasti biodiverzity,
 - stanoviť dodatočný cieľ „najmenej 85 %“ opatrení, ktorých hlavným alebo významným cieľom je rodová rovnosť, z čoho aspoň 5 % by malo mať ako hlavný cieľ rodovú rovnosť a práva a posilnenie postavenia žien a dievčat.
- *EFSD+/Záruka pre vonkajšiu činnosť:*
 - znížiť maximálnu sumu záruky pre vonkajšiu činnosť na 53 449 miliónov EUR a zaviesť strop vo výške 10 000 miliónov EUR na poskytnutie záruky. Tieto sumy sa môžu zmeniť delegovaným aktom,
 - posilniť články o účele, riadení, oprávnenosti operácií a podávaní správ o EFSD+, ako aj prílohy o prioritných oblastiach operácií EFSD+. Text

o riadení sa už nenachádza v prílohe, ktorá by sa mohla zmeniť delegovaným aktom, ale je začlenený do článkov hlavnej časti nariadenia,

- spresniť úlohu EIB v EFSD+, najmä vytvorením výlučného špecializovaného investičného okna pre operácie na štátnej úrovni a nekomerčné operácie na nižšej ako štátnej úrovni, a prípadne vytvorením dvoch špecializovaných investičných okien pre komerčné operácie na nižšej ako štátnej úrovni a v súkromnom sektore prostredníctvom príslušného štandardného postupu s celkovou orientačnou sumou vo výške 26 725 miliónov EUR,
 - zaviesť príslušné vymedzenie pojmov týkajúcich sa EFSD+, najmä zásady doplnkovosti,
 - zaviesť článok o mechanizme podávania sťažností a nápravy a o ochrane finančných záujmov EÚ.
- *Názov nástroja:*
- k názvu doplniť „Globálna Európa“, čím sa zmení na „Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa“.

Dohoda zachováva ciele pôvodného návrhu Komisie, udržiava úroveň ambícií a umožňuje dostatočnú flexibilitu pri vykonávaní nových pravidiel. Komisia preto podporila uvedené zmeny.

4. ZÁVER

Komisia podporuje výsledky medziinštitucionálnych rokovaní, a preto prijíma pozíciu Rady.

5. VYHLÁSENIA KOMISIE

Komisia vydala dve jednostranné vyhlásenia, ktoré sa nachádzajú v dodatku.

DODATOK

Vyhlásenia Komisie

Vyhlásenie Komisie o geopolitickom dialógu s Európskym parlamentom o Nástroji susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa:

„Európska komisia sa vzhľadom na funkcie politickej kontroly Európskeho parlamentu stanovené v článku 14 Zmluvy o Európskej únii zaväzuje viesť geopolitický dialóg na vysokej úrovni medzi týmito dvoma inštitúciami o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) XXX/XXX, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa. Tento dialóg by mal umožniť výmenu názorov s Európskym parlamentom, ktorého pozície k vykonávaniu NDICI sa v plnej miere zohľadnia.

V rámci geopolitického dialógu sa bude diskutovať o všeobecných usmerneniach týkajúcich sa vykonávania NDICI vrátane programovania pred prijatím programových dokumentov a o konkrétnych témach, ako je využívanie rezervy na vznikajúce výzvy a priority alebo uplatňovanie pákového efektu vedúce k možným zmenám v pridelovaní finančných prostriedkov určených na migráciu alebo pozastavenie pomoci partnerskej krajine, keď opakovane porušuje zásady demokracie, právneho štátu, dobrej správy vecí verejných, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd.

Geopolitický dialóg bude štruktúrovaný takto:

- i) Dialóg na vysokej úrovni medzi vysokým predstaviteľom/podpredsedom Komisie a komisármi zodpovednými za medzinárodné partnerstvá, susedstvo a rozšírenie a Európskym parlamentom.*
- ii) Stály dialóg na úrovni vysokých úradníkov s pracovnými skupinami AFET a DEVE s cieľom zabezpečiť primeranú prípravu dialógu na vysokej úrovni a nadviazanie naň.*

Dialóg na vysokej úrovni sa bude konať aspoň dvakrát ročne. Jedno zo zasadnutí sa môže uskutočniť spolu s predložením návrhu ročného rozpočtu Komisiou.“

Vyhlásenie Komisie k odôvodneniam 50 a 51 a článku 8 ods. 10:

„Regionálne programy na podporu migrácie budú podporovať komplexné, vyvážené a prispôbené partnerstvá s príslušnými krajinami pôvodu alebo tranzitu a hostiteľskými krajinami na základe pružného stimulačného prístupu prostredníctvom koordinačného mechanizmu v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa. V prípade potreby ich doplnia opatrenia v rámci programov pre jednotlivé krajiny.

S cieľom zabezpečiť čo najúčinnnejšie a najefektívnejšie využívanie týchto finančných prostriedkov v súlade s politickými prioritami Únie a partnerských krajín bude Európska komisia tieto priority aktívne uplatňovať s využitím všetkých relevantných nástrojov Únie a spolu s členskými štátmi sa bude synchronizovaným a efektívnym spôsobom zúčastňovať na koordinácii. Zabezpečí podrobné a pravidelné informovanie Európskeho parlamentu a Rady a umožní vzájomnú výmenu názorov.“